

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף עג:

כמה חטאות חייב אדם שעשה את המלאכות דלהלן?

עשה זאת עם מלאכת נוטע	עשה זאת עם מלאכת זורע	
חייב אחת	חייב שתיים	הזומר ¹
חייב אחת	חייב אחת	הנוטע המבריך והמרכיב ²

העושה מלאכה שאינה צריכה לגופה באופנים דלהלן, מה דינו? [תוד"ה וצריך]

בשאר מלאכה שאצל"ג	בזומר ואין צריך לעצים	חופר גומא בשביל עפרה	
חייב	חייב רק אחת ³	פטור - דהוי מקלקל	לר' יהודה
פטור	חייב רק אחת	פטור - דאין צריך לגופה	לר"ש

מפרק משום מה חייב? [תוד"ה מפרק].

אליבא דר' יהודה שיש דישה שלא בגידולי קרקע	אליבא דרבנן דאין דישה אלא בגידולי קרקע	
משום דש	---- ⁴	לרש"י
משום ממחק ⁵		לר"ת

¹ הכי אמר ר' אחא דזומר חייב משום נוטע - דהוא תולדת נוטע, וכיון שכן כשעשה עמו זורע הוי ב' מלאכות מבי אבות, דזורע אב בזרעים ונוטע אב באילנות וחייב שתיים, אולם אם עשה זמירה ונטיעה הוי אב ותולדה דיליה ואינו חייב אלא אחת. כן ביאר הריטב"א בדעת רש"י.

² אמר ר' אחא הנוטע והמבריך והמרכיב חייב משום זורע, ותמהה הגמ', וכי מלאכות אלה שבאילן הם דומים לזורע יותר מנוטע. ותירצה, דה"ק "אף משום זורע". ופירש"י, שבא לומר שאם עשה למלאכות אלו בהדי זורע, חייב רק אחת. וע' בכל זה בריטב"א.

³ חייב רק משום זורע אבל לא חייב משום קוצר, משום שמלאכת קוצר אינה נעשית אלא באופן שצריך לעצים, אבל בלא זה אינה מלאכה חשובה בכלל. וכמו שבקורע אם אינו על מנת לתפור, לא הוי מלאכה - אלא קלקול, וכן במוחק על מנת לכתוב. וכן בכבשים שסחטן לגופן (דהיינו לצורך הפרי שאינו טעים עד שלא יוציא ממנו את המים שבלע) דפטור ממלאכת דש, דאינו נקרא דש רק באופן שצריך למשקה או הדבר היוצא.

⁴ דאין לומר לשיטת רבנן דמפרק הוא תולדה דדש, דהרי חולב את הבהמה אמרינן דהוא מפרק, ואין דישה לרבנן אלא בגידולי קרקע. אכן בדעת רש"י, ע' ברא"ם הורו"ץ, צ"ל דס"ל דאה"נ דחשובה הבהמה גידולי קרקע, ושייך בה מפרק תולדה דדש.

⁵ וביארו התוס', דכשחולב את הדד הוא ממחק אותו ומחליקו. וצ"ב היכי שייך ממחק כשזורק פיסא לדיקלא ואתר תמרי - שאמר רב פפא בזה שחייב על זה משום מפרק. וביאר המהר"ם, דצ"ל דשכהוא מכה בתמרים על הקליפה העליונה, הוי כמו ממחק. ודוחק.